

Motion till riksdagen 2013/14:Kr270

av **Suzanne Svensson m.fl. (S)**

Ökad basfinansiering till science center

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över en ökad basfinansiering av landets teknik- och vetenskapscentrum, s.k. science center.

Motivering

De satsningar som görs för att öka intresset för naturvetenskap och teknik inriktar sig först och främst på skolan, vilket är strategiskt viktigt, men inte tillräckligt. Skolperioden utgör cirka 5 procent av livstiden och det är bara en bråkdel av timmarna som är dedikerade till naturvetenskap och teknik. Forskning visar vikten av att öva sina förmågor för att bli skicklig inom ett område. Med skicklighet ökar intresset. Simhallar, fotbollsplaner och den kommunala musikskolan bidrar alla till att vi i Sverige idag har fler simkunniga elever än genomsnittet, duktiga idrottsmän och en fantastisk musikindustri som hävdar sig väl internationellt. Var övar man naturvetenskap och teknik? Var väcks den första lusten, det första intresset? Och hur hålls intresset vid liv?

Precis som vid träning av de övriga förmågorna måste vi börja när barnen är små, redan från förskolan och uppåt. Enskilda insatser inför gymnasievalet räcker inte, precis lika lite som att det skulle räcka när det gäller simning, idrott eller musik.

Slutsatsen blir att för att kunna ta del av och påverka samhällsutvecklingen behövs också dessa kunskaper; det är i grunden en demokratifråga. Science center växer i ett antal länder över hela världen; idag finns det över 2 500 stycken. Bland annat Norge, Storbritannien, Indien, Kina och Sydkorea har identifierat science center som viktiga plattformar för att stimulera intresset för och öka kunskapen om naturvetenskap och teknik.

Fel! Okänt namn på

Svenska science center hävdar sig väl i en internationell konkurrens, vilket inte minst visade sig när Universeum i Göteborg tillsammans med övriga fem science center i Västra Götalandsregionen var värdar för den europeiska science centerorganisationens årliga konferens i år.

Svenska science center har haft ett statligt stöd sedan 1981, men stödet har ej omfattat alla. En oberoende expertgrupp granskar kvaliteten i verksamheterna. Nationellt verkande institutioner som Tekniska museet i Stockholm och Vattenhallen i Lund (som drivs av Lunds Tekniska Högskola) tillhör dem som idag inte erhåller något statligt stöd för sin science centerverksamhet.

Idag saknar landets science center en stabil och långsiktig basfinansiering. Det statliga stödet uppgår i år (2013) till 25,5 mnkr som fördelas på 15 av landets 19 science center, vilket motsvarar i snitt 7,8 procent. Det statliga stödet omfattar som tidigare nämnts inte alla science center och har inte heller ökat i takt med att fler science center tillkommit.

För att kunna verka långsiktigt och ingå avtal om kompletterande finansiering från regionala och kommunala insatser, näringsliv m.fl. måste den långsiktiga basfinansieringen av science center i högre grad vara förutsägbar. Företag är redan idag mycket engagerade och bidrar till science centers finansiering (huvudsakligen investeringar och projekt), dock ej till grundfinansiering och drift.

Science center har unika förutsättningar att kunna möta barn och ungdomar både i skolan och på fritiden. Med ämneskompetens och skolkompetens bland personalen samt etablerad samverkan med skolor, företag, organisationer, föreningar m.fl. når landets science center idag årligen mer än 2 miljoner besökare. Dessutom utvecklar och genomför man skolprogram som når ca 300 000 elever från förskola till gymnasiet samt fortbildar cirka 30 000 lärare i matematik, naturvetenskap och teknik (se bilaga 2). Av lärarna var cirka hälften från förskola och lägre årskurser (t o m åk 5) hälften från åk 6–9 samt gymnasiet. Med interaktiva utställningar som bas inspirerar man till ett nyfikenhetsutforskande och kreativt problemlösande. Science center är långsiktiga och effektiva plattformar med etablerade samarbeten med de flesta av samhällets aktörer. De är viktiga arenor för att tillgängliggöra nya forskningsrön mot allmänheten.

Stockholm den 2 oktober 2013

Suzanne Svensson (S)

Kerstin Haglö (S)

Christer Engelhardt (S)

Peter Jeppsson (S)